

جوجه کشی بلدرچین، پرورش بلدرچین

اصول پرورش بلدرچین

مقدمه :

پرورش بلدرچین بدلیل کوچک بودن جثه پرنده و امکان پرورش چند صد قطعه آن در یک فضای کوچک و سرمایه‌گذاری اندک جهت تامین وسایل و تجهیزات پرورش از جایگاه بالقوه‌ای برخوردار می‌باشد.

نظر به اینکه مدت پرورش بلدرچین تا زمان کشتار ۶ هفته بطول می‌انجامد لذا مقدار مصرف دان در این مدت نیز به تناسب کم خواهد بود. بهمین جهت بحران های اقتصادی در پرورش بلدرچین تاثیر چندانی نخواهند داشت. علاوه بر این پرورش تجاری بلدرچین در شرایط روستایی از جایگاه ممتازی برخوردار می‌باشد. ولی به دلیل آزاد پرواز بودن این پرندگان نگهداری آنها در اماکن سربسته مناسب و بهتر می‌باشد.

گوشت بلدرچین بعلت پائین بودن چربی و کلسترول آن در مقایسه با سایر منابع پروتئین حیوانی از ویژگی و جایگاه خوبی برخوردار می‌باشد.

محصولات:

بلدرچین سالانه در حدود ۳۰۰ - ۲۵۰ عدد تخم می‌گذارد. وزن هر یک از تخمهای بلدرچین مابین ۹ الی ۱۲ گرم می‌باشد. شکل تخم کروی رنگ پوسته آن از قهوه‌ای سیر تا آبی و سفید متغیر بوده و دارای رنگدانه‌های سیاه و آبی است. تخم بلدرچین در مقایسه با تخم مرغ از نظر آهن و فسفر غنی و دارای طعم شبیه تخم مرغ می‌باشد و بصورت آب پز، سرخ کرده سرو می‌شود. سن کشتار ۶ - ۵ هفتگی، وزن زنده ۱۵۰ - ۱۲۰ گرم و وزن لاشه ۱۱۵ - ۱۰۵ گرم می‌باشد که در صورت اصلاح نژاد، تولید گوشت این حیوان می‌تواند افزایش یابد. گوشت بلدرچین نرم، تیره و لذیذ

بوده و همانند گوشت مرغ بدلخواه شخص در پخت غذاهای مختلف استفاده می‌شود. قبل از بسته بندی، عضلات سینه استخوان گیری می‌شود. ولی ران همانطور با استخوان بسته بندی و در مراکز عرضه به فروش می‌رسد. گوشت بلدرچین سرشار از ویتامین های B1-B2-B6، مواد معدنی، اسیدهای چرب و اسیدپانتوتنیک می‌باشد.

پرورش بلدرچین:

افرادی که علاقمند به پرورش بلدرچین جهت تولید گوشت باشند باید جوجه‌های آن را خودشان تولید و تکثیر نمایند. زیرا محلی در ارتباط با تولید انبوه جوجه بلدرچین و یا کارخانه جوجه‌کشی ویژه بلدرچین فعلاً وجود ندارد. جهت ایجاد تاسیسات مربوط به پرورش بلدرچین نیز محلی را که دارای آب، برق و راه مناسب است انتخاب کنند. همچنین دارای امکانات لازم نسبت به حمل محصولات تولیدی به بازار باشند و از طرفی به دلیل ایجاد بوی نامطبوع در محلی خارج و دور از محل سکونت پرورش داده شود. به همین دلیل نیاز به ایجاد سالن‌های جداگانه جهت پرورش مولدین و جوجه‌ها می‌باشد.

سمت و سوی سالن‌ها از نظر آفتابگیر بودن مهم و با اهمیت می‌باشد مثلاً در مناطق گرمسیر قسمت طولی سالن‌ها باید در جهت شرق و غرب ساخته شود. اگر سایبان ساختمان هم مقداری طولانی در نظر گرفته شود از افزایش دمای داخل سالن در فصل تابستان کاسته خواهد شد زیرا در این فصل خورشید مدار عمودی را طی می‌کند. اما در مناطق سردسیر طول سالن در جهت شمال و جنوب ساخته می‌شود با این کار سالن‌ها در فصل زمستان آفتاب گیر خواهند بود.

مکانهای بادگیر، ارتفاعات و کنار دریا محلی مناسب برای پرورش بلدرچین محسوب نمی‌گردد. داخل سالن پرورش بر اساس برنامه و نحوه پرورش (داخل قفس و یا کف سالن)، ظرفیت جوجه‌ریزی در نظر گرفته شده و سرمایه موجود پرورش دهنده و .. آماده سازی می‌گردد.

اگر پرورش در کف سالن مد نظر باشد از بستر استفاده می‌شود در این سیستم ارتفاع بستر در فصل تابستان ۵ - ۳ سانتیمتر و در فصل زمستان ۸ - ۵ سانتیمتر در نظر گرفته می‌شود و با کاه، تراشه نجاری، پوسته برنج و یا خاک اره می‌پوشانند.

درجه حرارت مطلوب در پرورش بلدرچین بالغ مابین ۲۷ - ۲۱ درجه سانتی گراد می‌باشد. سیستم نگهداری در قفس نیز متداول می‌باشد که کف قفس را می‌توان در اندازه‌های مختلف (۲۵*۱۵، ۲۰*۱۵، ۱۵*۱۵) انتخاب کرد اما ارتفاع باید بین ۱۷ - ۱۵ سانتی متر باشد. در قفس‌هایی با ابعاد ذکر شده می‌توان ۴ - ۲ بلدرچین نگهداری کرد. در ابعاد کوچک یک نر و یک ماده، اما در ابعاد بزرگ بازاء ۳ - ۲ بلدرچین ماده یک بلدرچین نر مناسب می‌باشد.

در قفس های سیستم آپارتمانی، جهت جمع آوری فضولات، قسمت تحتانی هر قفس با کف فلزی پوشانده می‌شود، فضولات جمع شده یا بصورت اتوماتیک و یا بصورت دستی تخلیه و پاک‌سازی می‌شود. در قفس‌های کالیفرنایی، مدفوع مستقیماً به کف سالن ریخته و در آنجا جمع می‌شود فضولات تولید شده به صورت مستمر تخلیه می‌شود.

شبکه‌های کف قفس در هر نوع آن باید به ابعاد ۱/۵*۱ سانتی متر و شبکه سقف و دیواره‌ها ۴*۲/۵ و یا ۵*۲ سانتی متر بهتر است باشد. جهت سرازیر شدن تخم‌ها، کف باید با زاویه ۱۵ درجه ساخته شود و به منظور جلوگیری از شکستن تخم‌ها در اثر برخورد با جدار شبکه فلزی، سرتاسر شبکه محل تجمع تخم‌ها با ابر پوشانده شود. این عمل در جلوگیری از شکسته شدن تخم‌ها بسیار مفید می‌باشد. پرورش بلدرچین بصورت گروه‌های بزرگ نیز در داخل قفس امکان پذیر می‌باشد، اما تراکم آنها نباید از ۵۰ قطعه بیشتر باشد.

در این روش ابعاد مختلف قفس بر اساس تعداد بلدرچین بشرح ذیل میباشد:

بازاء هر ۲۵ قطعه بلدرچین = $۶۰ \times ۶۰ \times ۳۰$

بازاء هر ۵۰ قطعه بلدرچین = $۶۰ \times ۱۲۰ \times ۳۰$

بمنظور کنترل و جلوگیری از امکان جست و خیز و پرواز و ایجاد زخم ارتفاع قفسها نباید بیشتر از ۳۰ cm باشد.

تولید مثل بلدرچین :

جهت اینکار غالبا از دستگاههای جوجهکشی استفاده میشود، البته بلدرچین در کوتاهمدت به بلوغ جنسی میرسد. جنس ماده در ۴۲ روزگی شروع به تخم گذاری و در بلدرچین نر از ۳۶ روزگی تولید اسپرم میکند و اگر بازاء ۳ - ۲ ماده باید یک نر در نظر گرفته شود شانس نطفه دار بودن تخمها افزایش مییابد. جهت تکثیر و تولید مثل از بلدرچین مادر و تخم های بدست آمده از آن نیز میتوان بهره جست.

بلدرچین های مادر در روزهای ۵۶ - ۶۰ به اوج تخمگذاری خود میرسد و در صورت افزایش مدت زمان روشنایی از فروردین لغایت شهریور ۱۰۰ - ۵۰ تخم میگذارند پس از این مدت وارد تولک ۱/۵ ماهه میشوند. در پرورش مدرن و در شرایط صنعتی در طول سال از یک قطعه بلدرچین ۳۰۰ - ۲۵۰ تخم برداشت میشود.

شرایط ایده آل نوردهی و ایجاد روشنایی در سالن ۱۸ - ۱۴ ساعت در روز میباشد. در انتخاب تخمها جهت استفاده در جوجهکشی باید به نکاتی همچون پاکیزگی، سالم بودن و وزن تخمها توجه نمود. اگر مجبور به ذخیره تخمهای بدست آمده از مادران مولد باشیم باید در شرایط مناسب یعنی در دمای

۱۸ - ۱۶ درجه سانتی گراد و رطوبت ۸۰ - ۷۵٪ نگهداری کرد. اگر تعداد تخم تولید شده کمتر از ظرفیت ماشین جوجهکشی باشد میتوانیم تخم های بدست آمده را تا ۱۵ - ۱۰ روز در شرایط محیطی فوق الذکر ذخیره و نگهداری نمائیم.

تخمها در روی راک به طور افقی یا بشکلی که نوک تیز آن در قسمت پائین قرارگیرد گذاشته میشود، در صورتی که تخم بلدرچین بیشتر از یک هفته جهت جوجهکشی ذخیره و نگهداری شود باید هر روز با جابجا نمودن، وضعیت آنها را تغییر داد.

در تولید جوجه بلدرچین توسط ماشین جوجهکشی رعایت ۴ شرط دما، رطوبت و تهویه مناسب و جابجا کردن الزامی است.

دمای ماشین جوجهکشی بایستی ۳۷/۵ درجه سانتی گراد باشد اما دو روز آخر درجه حرارت ماشین جوجهکشی کاهش داده میشود.

در ۱۴ روز اول تخمهای داخل ستری بلافاصله هر ۴ - ۲ ساعت یکبار و یا حداقل روزی ۵ بار جابجا میشوند. اگر این کار توسط دستگاه و به صورت اتوماتیک باشد بازاء هر یک ساعت یکبار انجام خواهد گرفت و در دو روز آخر تخمها به هجری انتقال داده میشوند.

تخمهای بلدرچین بعد از ۱۸ - ۱۷ روز هچ می‌شوند. تعداد جوجه‌های هچ شده بازاء هر یکصد تخم راندمان هچ را مشخص می‌کند. تعداد تخم‌های بارور بازاء هر یکصد تخم نیز میزان باروری را تعیین می‌کند. بهترین موقع تعیین درصد (باروری و راندمان هچ) در زمان انتقال تخم‌ها از ستری به هچری می‌باشد.

تعیین ظرفیت دستگاه جوجه‌کشی و محاسبه اندازه گله مادر:

اگر فرضاً بر اساس ارزیابی‌های بعمل آمده نیاز بازار به ۱۰۰۰ قطعه بلدرچین در هفته برآورد و مشخص شود، باید ۱۰٪ افزون بر نیاز بازار بلدرچین تولید و عرضه نمود. زیرا تلفات ۱۰ - ۵٪ جوجه‌ها را در طول پرورش نباید فراموش نمود به همین منظور جهت تامین ۱۰۰۰ قطعه جوجه بلدرچین در هفته باید با در نظر گرفتن ۹۰٪ میزان باروری تخم ۸۰٪ میزان هچ به تعداد متوسط ۱۵۵۰ عدد تخم نیاز می‌باشد.

با این حساب بایستی روزانه ۲۲۵ عدد تخم از گله مادر تولید و پس از یک هفته ذخیره کردن به دستگاه جوجه‌کشی منتقل می‌نمائیم. اگر میزان بارور بودن ۱۵۵۰ عدد تخم‌های جمع‌آوری شده در طول هفته که در داخل ماشین جوجه‌کشی گذاشته شده‌اند را ۹۰٪ تخمین بزنیم. در روز پانزده تعداد ۱۴۰۰ - ۱۳۷۶ عدد تخم بارور از ستری به قسمت هچری منتقل خواهد شد. به همین منظور ظرفیت هچری باید به اندازه ۱۴۰۰ عدد تخم در نظر گرفته شود از طرف دیگر چون هفته ای یکبار تخم‌ها جمع‌آوری و داخل دستگاه گذاشته می‌شود ظرفیت ستری را باید دو برابر آن در نظر گرفت. همچنین جهت تکمیل ظرفیت دستگاه در هفته یعنی جمع‌آوری و ذخیره ۲۵۰ عدد تخم در روز به پرورش ۳۶۰ - ۳۵۰ قطعه بلدرچین مادر نیاز می‌باشد. اگر در هر قفس یک نر و یک ماده پرورش دهیم باندازه تعداد ماده به بلدرچین نر نیاز داریم.

ارقام ذکر شده در فوق بر اساس ۹۰٪ باروری و ۸۰٪ توان هچ و ۷۰٪ تولید تخم محاسبه گردید. شایان ذکر اینکه کسب ارقام ذکر شده در تولید بسیار مشکل و در حین حال مطلوب می‌باشد.

نگهداری و پرورش جوجه‌ها :

جوجه‌ها یا در دستگاه‌های چند طبقه مادر مصنوعی و یا در کف سالن پرورش داده می‌شوند. دمای محل باید در اوایل پرورش ۳۶ - ۳۵ درجه سانتی‌گراد باشد. سپس حرارت سالن بازاء هر هفته ۳ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد اما به هیچ وجه نباید دمای سالن به کمتر از ۲۲ دجه سانتی‌گراد کاهش یابد. پرورش در قفس‌های بزرگ کف شبکه‌ای نیز امکان پذیر است. جهت جلوگیری از نوک زدن یا کانی بالیسم انجام نوک چینی و کاهش شدت نور سالن و یا آویزان نمودن دسته‌های یونجه خشک مفید می‌باشد. ۲۰ عدد بلدرچین سه هفتگی را می‌توان در فضای به وسعت ۳۰*۳۰ سانتی متر جا داد. پس از گذشت ۵ هفته بلدرچین‌ها به قفس‌های مخصوص تخم گذاری منتقل می‌گردد. اگر پرورش در کف سالن در نظر گرفته شود باید قوطی‌های ویژه بلدرچین تهیه شود. داخل قوطی‌های تخمگذاری بایستی کاه یا علف گذاشته شود.

تامین روشنایی داخل سالن در هفت روز اول ۵ - ۲ لامپ بصورت ۲۴ ساعت و ۴۰ - ۸ روز بعدی طول طبیعی روز و یا ۸ ساعت با ۲ لامپ، بعد از ۴۱ روز ۱۶ ساعت با ۲ لامپ مناسب می‌باشد. رنگ پرهای قسمت بالایی سینه و گردن در بلدرچین نر بالغ قهوه ای مایل به قرمز و در ماده‌ها رنگ خاکستری با خالهای سیاه تزئین شده است.

تغذیه بلدرچین:

جوجه بلدرچین سریع رشد می‌کند به همین منظور در جیره مراحل اولیه پرورشی باید ۲۸ - ۲۵٪ پروتئین داشته باشد، سه هفته اول از جیره شروع یا پیش دانه استفاده می‌شود در این دوره نیاز ۳۰۰۰ - ۲۶۰۰ کیلو کالری انرژی می‌باشد معمولاً در ۳ هفته اول پرورش از جیره غذایی پر انرژی با میزان پروتئین بالای جوجه بوقلمون استفاده می‌کنند.

اهم بیماریهای بلدرچین :

زخم روده : بیماری ویژه بلدرچین می‌باشد، التهاب و زخم در روده ایجاد می‌شود، بلدرچین به این بیماری بسیار حساس می‌باشد میزان ابتلاء در جوجه بلدرچین ۱۰۰-۱۵٪ می‌باشد. در گله‌های مادر کمتر دیده می‌شود. عامل بیماری یک نوع باکتری بی‌هوازی می‌باشد. سرایت بیماری از طریق مدفوع صورت می‌گیرد. مبتلایان روز بروز ضعیف و لاغر می‌شوند اسهال از علایم بارز و عمومی می‌باشد، مدفوع آبکی و برنگ سفید و پره‌های ژولیده، بیحالی و خواب آلودگی از دیگر علایم بیماری محسوب می‌گردد.

سالمونلا پولوروم: تلفات بیشتر در هفته دوم و سوم پرورش مشاهده می‌شود. در سنین بالا علایم بالینی حاد محسوس نیست اما تولید تخم، میزان باروری و هچ کاهش می‌یابد. انتقال بیماری از طریق تخم صورت می‌گیرد.

از دیگر بیماریهای باکتریایی بلدرچین می‌توان وبای مرغان (پاستورلوزیس) بوتولیسم، عفونت کیسه زرده را نام برد. در راس بیماریهای ویروسی کریزا، آنتریت ویروسی، بیماری طحال مرمری و آبله قرار دارد.

کوکسیدیوز از جمله بیماریهای تک‌یاخته در بلدرچین می‌باشد، این بیماری در بلدرچین‌هایی که در کف سالن پرورش داده می‌شوند بیشتر دیده می‌شوند.

در بیماری کوکسیدیوز علایمی نظیر بی‌اشتهایی، کز کردن و ژولیدگی پر و اسهال خونی قابل رویت است. در بیماری هیستومونیازیس نیز علایم بی‌اشتهایی و خردلی بودن رنگ مدفوع دیده می‌شود.

پیشگیری و کنترل :

بلدرچین در مقابل بیماری‌ها در مقایسه با سایر پرندگان زیاد حساس نمی‌باشد. ولی احتیاطات لازم از نظر کنترل و پیشگیری را بایستی مدنظر داشت. لذا رعایت موارد ذیل در پرورش بلدرچین مفید می‌باشد:

مکان پرورش بایستی دور از حضور سایر پرندگان باشد.

تلفات بلافاصله جمع آوری و با رعایت اصول بهداشت و قرنطینه دفن و یا سوزانده شود.

کف سالن را باید همیشه خشک نگه داشت.

آبخوری‌ها هر روز شستشو شوند.

بلدرچین‌های بیمار باید از سالم جدا شوند.

تردد و ورود و خروج به داخل سالن پرورش با رعایت شرایط بهداشتی و تحت کنترل باشد.

از بستر سالم و بدون کپک و هر گونه آلودگی استفاده شود.

کلیه وسایل و ملزومات مورد استفاده در سالن های پرورش قبل از استفاده شستشو و ضد عفونی شوند.

قبل از جوجه ریزی جدید سالن ها شستشو و ضد عفونی شوند.

پایان

برای اطلاعات بیشتر می توانید به سایت شرکت نفیس مهر ماسوله مراجعه کنید. www.nafismehr-co.com , www.nafismehr-co.ir

